

Voorwoord Directie

Van Gogh Museum on the move

Voor het Van Gogh Museum stond 2012 vooral in het teken van *On the move*. Op 24 juni 2011 maakten wij bekend dat de vaste collectie van ons museum vanaf eind september 2012 zou verhuizen naar de Hermitage Amsterdam. We hadden ons ten doel gesteld om in een relatief korte periode van zeven maanden, de noodzakelijke renovatie van ons gebouw aan het Museumplein te realiseren. Dit betekende dat onze activiteiten dit jaar niet alleen gericht waren op de programmering van 2012, maar ook op de renovatie en de daaruit voortvloeiende uithuizing.

In alle opzichten waren dit bijzonder ambitieuze projecten die ons veel energie gaven en nieuwe inzichten opleverden: de inrichting van onze collectie in een nieuwe omgeving, het samenwerken met verschillende partijen, de publieksbegeleiding op het Museumplein, maar vooral de realisatie van een omvangrijk bouwproject.

Achter de schermen werkten wij hard aan de voorbereidingen voor de renovatie van ons gebouw en de uithuizing van de collectie. Op 24 september was het zover. Onder het toezien van de nationale en internationale pers werd het werk de Zonnebloemen van zaal gehaald en klaar gemaakt voor het transport naar de Hermitage Amsterdam. Het museum sloot vijf dagen voor het publiek om de laatste hand te leggen aan de presentatie *Vincent. Het Van Gogh Museum in de Hermitage Amsterdam*. Op 29 september werden de deuren geopend van ons tijdelijke onderkomen. Veel was nieuw; de locatie, de samenwerking met nieuwe mensen. Maar wat bleef was de aanhoudende aandacht van ons publiek dat overweldigend positief reageerde op onze presentatie Vincent. Om de bezoekers zo goed mogelijk te begeleiden vanaf het Museumplein naar ons nieuwe onderkomen aan de Amstel, ontwikkelden we samen met kunstenaar Henk Schut de *Van Gogh Mile*, een wandelconcept met beeld- en geluidkunstwerken. Hoogtepunt was de 'rode lijn': een rood touw op vijf meter hoogte van 2,2 kilometer dat het Van Gogh Museum en de Hermitage Amsterdam letterlijk met elkaar verbond. Daarmee was onze verhuizing een feit en konden we van start begin oktober met de noodzakelijke renovatie aan het Museumplein.

Mede dankzij de uitstekende samenwerking met de Rijksgebouwendienst en de aannemers is het gelukt dit project met succes af te ronden, binnen het budget en de geplande tijd van slechts zeven maanden. Tegen de verwachting in hebben we zelfs kans gezien om de vloeren, wanden en plafonds op te knappen waardoor het gebouw weer een fris uiterlijk heeft. Met de nieuwe installaties en betere isolatie is ons gebouw eveneens duurzamer geworden. Bij de voorbereidingen en de uitvoering van de renovatie wisten wij ons omringd door professionele

partners. Wij danken onze 'huismeester' de Rijksgebouwendienst, de Gemeente Amsterdam en de aannemers, die bijzondere inspanningen hebben geleverd om het project binnen het tijdsbestek af te ronden.

Wij willen als eerste onze grote dank uitspreken aan de directie en de medewerkers van de Hermitage Amsterdam voor hun gastvrijheid en de goede samenwerking. De verhuizing naar de Hermitage Amsterdam was bovendien niet mogelijk geweest zonder de steun van ons netwerk van partners. In dit licht willen wij de Gemeente Amsterdam en Amsterdam Marketing noemen die ons ondersteunden bij de realisatie en de promotie van dit unieke project.

De kunstroute *Van Gogh Mile* is mede met de steun van de Gemeente Amsterdam, VSBfonds, Amsterdams Fonds voor de Kunst, Boels Rental, Wacom Europe, Stichting Artery en BridgeHeads zo succesvol geworden. Wij zijn blij met hun geloof in innovatieve kunstprojecten. In dat licht danken wij ook alle bewoners, ondernemers en instanties die door hun medewerking, geduld en enthousiasme deze kunstinstallatie van 2,2 kilometer dwars door de monumentale levende stad mogelijk maakten.

Ook in dit uitdagende jaar wisten bijna 1,5 miljoen Van Gogh liefhebbers de weg te vinden naar ons museumgebouw aan het Museumplein en vanaf eind september naar ons tijdelijk onderkomen in de Hermitage Amsterdam. Onze activiteiten werden via de verschillende social mediakanalen nauwlettend gevolgd. Op Facebook sloten we 2012 af met bijna 80.000 volgers. Daarnaast zetten ruim 1,1 miljoen mensen op Google+ onze boodschap verder uit. Wij zijn dan ook bijzonder trots op zo'n groot netwerk van Van Gogh geïnteresseerden die samen met ons het museum wereldwijd promoten.

We openden 2012 in het museumgebouw met *Dreams of nature. Symbolisme van Van Gogh tot Kandinsky*. Deze tentoonstelling was gewijd aan het Europese symbolistische landschap rond het einde van de 19de eeuw. De Kurokawavleugel stond geheel in het teken van de natuur en was omgetoverd tot een berkenbos. De getoonde werken waren doordrongen van symboliek en in combinatie met de bijzonder opvallende vormgeving vormden de werken en de activiteiten er om heen een spectaculair geheel. Het transport van de werken uit de tentoonstelling was mogelijk door de steun van het Prins Bernhard Cultuurfonds. Dankzij hen konden we deze prachtige werken opnemen in deze kleurrijke presentatie.

In het Rietveldgebouw van het Van Gogh Museum was er naast ruime aandacht voor onze vaste collectie, een bijzondere plek ingeruimd voor de topstukken uit onze prentencollectie. In de presentatie *Schoonheid in veelvoud. Hoogtepunten uit de*

prentencollectie van het Van Gogh Museum konden bezoekers zich verdiepen in belangrijke werken van onder meer Bonnard, Gauguin, Toulouse-Lautrec en tijdgenoten.

2012 was ook op het gebied van aanwinsten een bijzonder jaar omdat wij de zeldzame kans kregen om een werk van Vincent van Gogh aan de collectie toe te voegen. Op 10 mei toonden we voor het eerst de waterverftekening *Knotwilg* uit 1882. Dit werk stond hoog op onze wensenlijst als mogelijke aankoop, omdat het een van de meest representatieve aquarellen is uit Van Goghs Haagse periode. Wij konden dit werk met ruimhartige financiële steun aankopen. Wij danken de BankGiro Loterij, de Vincent van Gogh Stichting, Vereniging Rembrandt en haar Themafonds Prenten & Tekeningen, VSBfonds en Mondriaan Fonds voor hun generositeit.

Diepgaand onderzoek naar Van Gogh en zijn kunst is cruciaal voor ons museum. Niet alleen om de collectie voor deze en toekomstige generaties te behouden, maar ook om onze kennis over het werk en leven van Van Gogh te vergroten. In juni presenteerden wij opvallende nieuwe onderzoeksresultaten. Niet alleen ontdekten wij een onbekende brief van Van Gogh, maar kwamen we ook tot de conclusie dat het doek *Boomwortels* zijn laatste werk moet zijn geweest en niet het meer bekende *Korenveld met kraaien*. Deze en andere ontdekkingen worden uitgebreid beschreven in een nieuw deel van onze reeks *Van Gogh Studies* met de titel *Van Gogh: New Findings*.

Wij vinden het belangrijk om meer kinderen in het Van Gogh Museum te ontvangen. Deze ambitie konden wij verwezenlijken met de steun van de Turing Foundation die de *Turing Museumpleinbus* mogelijk maakte. Begin februari reed de *Turing Museumpleinbus* voor het eerst. Hierdoor werd het voor basisschoolleerlingen uit Groot Amsterdam mogelijk om gratis naar het Museumplein te reizen en naast de vaste collectie van het Van Gogh Museum ook de collecties van het Rijksmuseum en het Stedelijk Museum te bezoeken.

In De Mesdag Collectie Den Haag - het museum dat onder het beheer van het Van Gogh Museum valt - openende we in mei de tentoonstelling *Penseelprinsessen II. Schilderen als beroep*. Hierin presenteerden we werken van professionele vrouwelijke kunstenaars uit de 19de eeuw. De collectie van het schilderrechtspaar Hendrik Willem en Sientje Mesdag bevat opvallend veel werk van kunstenaressen. Voor veel van hen is Sientje Mesdag – van Houten bovendien van grote waarde geweest bij het opzetten van een zelfstandige beroepspraktijk. De tentoonstelling werd mede mogelijk gemaakt door het Prins Bernard Cultuurfonds (Zuid-Holland), het Hartenfonds, SNS Reaal Fonds, Mondriaan Fonds, Stichting Pieter Haverkorn van Rijsewijk en de J.E. Jurriaanse Stichting. Wij zijn hen zeer

erkentelijk voor de steun die wij krijgen bij het verder op de kaart zetten van dit bijzondere Haagse museum.

In dit voorwoord kunnen we u slechts op hoofdlijnen meenemen. In ons online Jaarverslag 2012 kunt u meer lezen over bovengenoemde en alle andere activiteiten die wij ondernamen in 2012. Een jaar dat wij zonder de onaflatende steun van onze partners, sponsors en overige betrokkenen, niet op deze manier en in deze omvang hadden kunnen realiseren.

Onze vaste partners de Vincent van Gogh Stichting en de BankGiro Loterij zijn wij bijzonder erkentelijk voor de aanhoudende en genereuze steun die zij geven aan ons museum. Door hun betrokkenheid weten wij ons keer op keer gesterkt in de activiteiten die wij ontwikkelen, nu en in de toekomst.

Het onderzoek naar onze Prentencollectie wordt mogelijk gemaakt door de Vincent van Gogh Stichting. Op die manier kunnen we duurzaam deze belangrijke collectie ontsluiten. Onze grote dank voor deze ondersteuning.

Het doorlopende onderzoek naar *Van Goghs atelierpraktijk* (als basis voor de jubileumtentoonstelling *Van Gogh aan het werk*) wordt al geruime tijd ondersteund door Partner in Science Shell Nederland, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Stichting De Gijselaar-Hintzenfonds. Dankzij hun steun komen wij geregeld tot nieuwe inzichten.

Bij de realisatie van uiteenlopende educatieve projecten werden wij financieel bijgestaan door de leden van de Van Gogh Museum Global Circle. Deze bijdrage is enorm waardevol voor deze en toekomstige generaties.

De leden van The Yellow House willen wij uitbundig danken voor hun altijd levendige support, hun genereuze financiële steun en rijke adviezen.

Tot slot willen wij graag de leden van onze Raad van Toezicht en medewerkers van het Van Gogh Museum en De Mesdag Collectie bedanken. De steun en het vertrouwen van onze Raad van Toezicht was in dit bijzonder uitdagende jaar van grote betekenis. Onze medewerkers hebben in 2012 een grootse prestatie neergezet. Zonder hun enorme inzet, passie en betrokkenheid hadden we dit ambitieuze jaar niet op deze enerverende manier kunnen vormgeven en realiseren.

Veel plezier bij het lezen van ons online Jaarverslag 2012.

Axel Rüger
Algemeen directeur

Adriaan Dönzelmann
Zakelijk directeur